

prima instanță: (Judecătoria Botanica municipiul Chișinău) N. Șova
instanța de apel: (Curtea de Apel Chișinău) M. Guzun, Iu. Cotruța, N. Simciuc

ÎNCHEIERE

11 octombrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului,
judecători

Galina Stratulat
Iurie Bejenaru
Dumitru Mardari

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de Fotescu Mihail, Tanas Raisa, societatea cu răspundere limitată "Interfodars", societatea cu răspundere limitată "Elico-prim",

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Tanas Raisa împotriva lui Fotescu Mihail, Fotescu Ludmila, societății cu răspundere limitată "Interfodars" și societății cu răspundere limitată "Elico-prim" cu privire la repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 23 mai 2017, prin care au fost respinse apelurile declarate de Fotescu Mihail, Tanas Raisa, societatea cu răspundere limitată "Interfodars" și societatea cu răspundere limitată "Elico-prim" și menținută hotărârea Judecătoriei Botanica municipiul Chișinău din 14 septembrie 2015.

c o n s t a t ă :

La 15 iulie 2010, Tanas Raisa a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva Ludmillei Fotescu cu privire la repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii, Tanas Raisa a menționat că la data de 30 ianuarie 2010 între orele 15:00-15:40, s-a aflat la procedura de manichiură în salonul de frumusețe "Glamour", situat pe str. Decebal 64/1 municipiul Chișinău.

La fel, a relatat că ieșind din salonul de frumusețe, a alunecat pe scările acoperite cu gheață și a căzut, în rezultat fracturându-și piciorul stîng, fiind transportată la spital, unde i s-a stabilit diagnoza "fraktură închisă în regiunea distală a femurului stîng".

A menționat de asemenea că a fost internată în spital pînă la data de 05 februarie 2010, cînd a suportat o intervenție chirurgicală la picior, fiindu-i instalată o plagă metalică și timp de 6 luni a stat numai în poziție culcată, fără a efectua careva mișcări.

Consideră că administrația salonului de frumusețe este vinovată de faptul că a căzut pe scări, deoarece nu a luat măsurile necesare pentru acoperirea scărilor cu material antiderapant în perioada ghețușului.

Prejudiciul moral cauzat prin inacțiunea administrației salonului îl estimează la suma de 85.000 lei.

Solicită încasarea de la Fotescu Ludmila a prejudiciului moral în mărime de 85.000 lei.

Prin încheierea Judecătoriai Botanica municipiul Chișinău din 20 aprilie 2011, a fost atras în proces în calitate de copârț Fotescu Mihail (f.d. 71 Vol. I).

Prin hotărârea Judecătoriai Botanica municipiul Chișinău din 30 noiembrie 2011, acțiunea înaintată de Tanas Raisa a fost respinsă (f.d. 113-114 Vol. I).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 12 februarie 2013, a fost admis apelul declarat de Tanas Raisa, casată hotărârea Judecătoriai Botanica municipiul Chișinău din 30 noiembrie 2011 și restituită cauza spre rejudecare în prima instanță, în alt complet de judecată (f.d. 212-214 Vol. I).

La 02 martie 2015, Tanas Raisa, prin intermediul avocatei Tîșcic Feodosia a depus cerere de chemare în judecată suplimentară împotriva lui Fotescu Mihail, Fotescu Ludmila, în calitate de administrator al societății cu răspundere limitată "Interfodars" și societății cu răspundere limitată "Elico-prim" cu privire la repararea prejudiciului moral (f.d. 21-22 Vol. II).

Suplimentar, a menționat că Raisei Tanas i-a fost stabilit gradul II de invaliditate, iar la 08 februarie 2012 a mai suferit o intervenție chirurgicală, fiind urmată de un tratament cu complicații pînă la 22 mai 2012.

Solicită repunerea în termenul de adresare în instanța de judecată și încasarea de la pîrîți a prejudiciului moral în mărime de 585.000 lei.

Prin hotărârea Judecătoriai Botanica municipiul Chișinău din 14 septembrie 2015, acțiunea înaintată de Tanas Raisa a fost admisă parțial.

S-a încasat în mod solidar de la Fotescu Mihail, societatea cu răspundere limitată "Interfodars" și societatea cu răspundere limitată "Elico-prim" în beneficiul Raisei Tanas prejudiciul moral în mărime de 20.000 lei.

S-a încasat în mod solidar de la Fotescu Mihail, societatea cu răspundere limitată "Interfodars" și societatea cu răspundere limitată "Elico-prim" în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 100 lei.

În rest, acțiunea înaintată de Tanas Raisa a fost respinsă.

Pentru a decide astfel, prima instanță cu referire la circumstanțele cauzei a reținut că blocul situat pe bd. Decebal 64/1 municipiul Chișinău aparține cu drept de proprietate lui Fotescu Mihail.

De asemenea, prima instanță a contatat că societatea cu răspundere limitată "Interfodars" și societatea cu răspundere limitată "Elico-prim" dețin în posesie și folosință încăperi din imobilul situat pe bd. Decebal 64/1 municipiul Chișinău în temeiul contractelor de locațiune și sublocațiune.

La fel instanța a reținut că pîrîților le revine obligația de întreținere și îngrijire corespunzătoare a bunului imobil ce le aparține și a teritoriului adiacent pe cheltuială proprie, inclusiv le revine obligația de asigurare a căii de acces spre imobil pe timp de iarnă și prelucrarea acesteia cu material antiderapant.

Astfel, instanța a concluzionat că fiind stabilite obligațiile pârților de curățare a căilor de acces și a intrării în blocul din bd. Decebal 64/1 municipiul Chișinău, aceștia nu și-au îndeplinit corespunzător obligațiile stabilite de lege, fapt care a dus la cauzarea unui prejudiciu sănătății Raisei Tanas, prin dereglarea sănătății de lungă durată.

Prin urmare, instanța a apreciat că mărimea compensației pentru prejudiciul moral urmează a fi stabilit în mărime de 20.000 lei.

Totodată, prima instanță a reținut ca fiind neîntemeiat argumentul precum că acțiunea a fost înaintată cu omiterea termenului de prescripție.

Astfel, la caz instanța a menționat că prejudiciul moral suportat de Tanas Raisa este izvorât din prejudiciul cauzat sănătății și în acest context acțiunea privind încasarea prejudiciului moral izvorât din prejudiciul cauzat sănătății este imprescriptibilă.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 23 mai 2017, au fost respinse apelurile declarate de Fotescu Mihail, Tanas Raisa, societatea cu răspundere limitată "Interfodars" și societatea cu răspundere limitată "Elico-prim" și menținută hotărârea Judecătorei Botanica municipiul Chișinău din 14 septembrie 2015.

La 10 iulie 2017, Fotescu Mihail a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie respinsă.

Recurentul Fotescu Mihail, în motivarea recursului a menționat că la 30 ianuarie 2010 nu gestiona imobilul din bd. Decebal 64/1 municipiul Chișinău, și astfel nicidecum nu putea răspunde pentru situațiile create din imobil sau înafara acestuia.

Astfel, reiterează că la momentul producerii incidentului din 30 ianuarie 2010, bunul imobil era transmis în folosință în baza contractelor de locațiune și respectiv, o parte din acesta, în sublocațiune, societății cu răspundere limitată "Interfodars" și societății cu răspundere limitată "Elico-prim", care erau obligate de a menține în stare corespunzătoare spațiul luat în locațiune și sublocațiune, inclusiv și intrarea și scările blocului.

Prin urmare, consideră ilegală concluzia instanțelor de a încasa în mod solidar suma de 20.000 lei cu titlu de prejudiciu moral, cu atât mai mult suma în cauză fiind una excesivă.

La 20 iulie 2017, Tanas Raisa a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, modificarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe și încasarea în mod solidar de la Fotescu Mihail, societatea cu răspundere limitată "Interfodars" și societatea cu răspundere limitată "Elico-prim" a prejudiciului moral în mărime de 585.000 lei.

Recurenta Tanas Raisa, în motivarea recursului a menționat că instanțele au dispus încasarea unei sume diminuate și neechitabile de compensație a prejudiciului moral pentru suferințele fizice, psihice și morale.

Relatează că instanțele de judecată corect au stabilit obligația pârților de curățare a căilor de acces, a intrării-ieșirii din blocul din bd. Decebal 64/1 municipiul Chișinău, au constatat că ultimii nu și-au îndeplinit corespunzător obligațiile stabilite prin lege, fapt care a dus la cauzarea unui prejudiciu sănătății sale.

Însă, consideră că instanțele judecătorești neîntemeiat au diminuat prejudiciul moral la suma de 20.000 lei în raport cu prejudiciul cauzat sănătății, care este unul neechitabil și necorespunzător criteriilor orientative de apreciere a prejudiciului moral, stabilit de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, cum este criteriul echității, care presupune că îndemnizația trebuie să prezinte o justă și integrală despăgubire.

La 24 iulie 2017, societatea cu răspundere limitată "Interfodars" a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea hotărârilor judecătorești cu emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie respinsă.

Recurentul societatea cu răspundere limitată "Interfodars", în motivarea recursului a menționat că la examinarea cauzei, instanțele au aplicat eronat normele de drept material.

De asemenea, a menționat că societatea cu răspundere limitată "Interfodars" a fost atrasă în proces după expirarea termenului de prescripție.

La fel, a reiterat că la 31 octombrie 2006 imobilul din bd. Decebal 64/1 municipiul Chișinău a fost transmis societății cu răspundere limitată "Interfodars" de către Fotescu Mihail, în baza contractului de locațiune.

Ulterior, la data de 10 aprilie 2009, tot etajul întreg (dar nu o parte, după cum este indicat în decizia recurată) al imobilului menționat, a fost transmis în sublocațiune societății cu răspundere limitată "Elicoprim".

Deci, consideră că conform contractului dat, societatea cu răspundere limitată "Elico-prim" era obligată de a menține în stare corespunzătoare spațiul luat în locațiune, în care intră și scările clădirii.

Prin urmare, consideră aplicarea de către instanța de apel a răspunderii solidare ca fiind ilegală.

La 24 iulie 2017, societatea cu răspundere limitată "Elico-prim" a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie respinsă.

Recurentul societatea cu răspundere limitată "Elico-prim", în motivarea recursului a menționat că conform contractului de sublocațiune, era obligată să mențină în stare corespunzătoare spațiul luat în locațiune, în care intra sala de comerț, antreul și scările clădirii.

Astfel, pe parcursul activității în incinta imobilului situat pe bd. Decenal 64/1 municipiul Chișinău, societatea cu răspundere limitată "Elico-prim" a respectat condițiile contractuale, iar pe timp de iarnă teritoriul din fața blocului a fost prelucrat cu material antiderapant, scările, antreul și sala de comerț, adică tot etajul întâi al imobilului.

La fel, afirmă că Tanas Raisa a ieșit în stradă și acolo a căzut, dar din neatenție proprie.

Prin urmare, consideră că societatea cu răspundere limitată "Elico-prim" nu poartă nici o vină pentru neatenția Raisei Tanas.

De asemenea, susține că acțiunea suplimentară a fost înaintată cu omiterea termenului de prescripție.

La 09 octombrie 2017, Tanas Raisa a depus referință la recursurile declarate de Fotescu Mihail, societatea cu răspundere limitată "Interfodars" și societatea cu răspundere limitată "Elico-prim".

Prin referința depusă, Tanas Raisa a menționat că Fotescu Mihail este proprietar al imobilului situat pe bd. Decebal 64/1 municipiul Chișinău, tot el fiind și fondatorul societății cu răspundere limitată "Interfodars" – locatar al imobilului și gestionar, la rând cu fiica sa Fotescu Ludmila – fondator și administrator-gestionar al societății cu răspundere limitată "Interfodars", și împreună cu soțul său – administratorul societății cu răspundere limitată "Elico-prim", sublocatar al etajului 1 din acest imobil la momentul accidentului, care erau responsabili să mențină în starea condițiilor de iarnă suprafețele acoperite cu ghețuș de la intrarea în imobil pentru asigurarea securității sănătății vizitatorilor imobilului.

Consideră că prejudiciul pretins este probat și întemeiat legal și ar fi o compensație echitabilă în raport cu trauma și suferințele suportate.

Cu referire la termenul de declarare a recursurilor, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia la 23 mai 2017, însă date referitor la recepționarea de către părți a deciziei motivate, la materialele cauzei lipsesc.

În conformitate cu art. 434 Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Recursurile au fost declarate la 10 iulie 2017 de către Fotescu Mihail, la 20 iulie 2017 de către Tanas Raisa, iar la 24 iulie 2017 de către societatea cu răspundere limitată "Interfodars" și societatea cu răspundere limitată "Elico-prim", respectiv se consideră depuse în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Examinînd temeiurile recursurilor completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererile de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de

casare a deciziei recurate, or, motivele recursurilor sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurențelor cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Codul de procedură civilă.

Din recursurile declarate nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise (Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursurile declarate de Fotescu Mihail, Tanas Raisa, societatea cu răspundere limitată "Interfodars" și societatea cu răspundere limitată "Elico-prim", nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, sunt inadmisibile.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se declară inadmisibile recursurile înaintate de Fotescu Mihail, Tanas Raisa, societatea cu răspundere limitată ”Interfodars” și societatea cu răspundere limitată ”Elico-prim”.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,

Galina Stratulat

judcători

Iurie Bejenaru

Dumitru Mardari